

MIHAI SIMON

(1954 – 1992)

La 10 februarie 1992 a dispărut fulgerător colegul nostru Mihai Simon. Cu câteva zile înainte tocmai împlinise 38 de ani.

Născut la 1 februarie 1954 la Vulcan (jud. Hunedoara), Mihai Simon și-a făcut școala primară și secundară la Petroșani. Studiile universitare urmate la Facultatea de Istorie a Universității din București (1975–1979) au coincis cu anii de ucenicie pe tărîmul arheologiei, petrecuți mai ales pe șantierele de la Miercurea Ciuc și Ostrovul Corbului (jud. Mehedinți) conduse de dr. Petre Roman. Absolvind în mod strălucit facultatea cu o teză de licență consacrată „Eneoliticului dezvoltat din zona carpato-balcanică”, Mihai Simon și-a efectuat stagiatura ca profesor la o școală din București, apoi ca muzeograf la Muzeul Județean din Miercurea Ciuc. Calitățile sale l-ar fi impus încă de la absolvire Institutului de Arheologie, însă barierele legislative de atunci erau de netrecut, astfel că abia în 1984 Mihai Simon a avut posibilitatea să se prezinte la concurs și să fie angajat ca arheolog stagiar la institutul nostru. Venea cu o experiență deja remarcabilă pentru tinerețea sa : pe lângă șantierul de la Ostrovul Corbului, unde a continuat să lucreze în perioada de stagiatură (1981–1983), mai efectuase săpături la Șeinoiu, jud. Călărași (1979–1981) și participase și la alte șantiere arheologice. Glasul său începuse deja să se facă ascultat la sesiunile de comunicări de specialitate.

Începînd din 1984 ca arheolog stagiar (cercetător din 1991, în urma unui concurs) la Institutul de Arheologie, Mihai Simon a întreprins săpături în așezările gumelnițene de la Șeinoiu (1984) și Măriuța, jud. Călărași (1984–1989), a colaborat la cercetările de la Grădiștea Coslogeni, jud. Călărași (1986–1987), ocupîndu-se îndeosebi de orizontul Boian I (Bolințineanu), și a participat și la alte săpături : Valea Mare – Oltenița, Budești (jud. Călărași), Greaca (jud. Giurgiu).

Intensa activitate de teren a fost dublată de o muncă de documentare plină de acribie. El, care minuia măiestru nu numai șpaclul, ci și instrumentele de desenat, într-o asemenea măsură încît, în planșele prezentate ca ilustrație, la numeroasele comunicări susținute la institut și aiurea (de la București la Călărași și pînă la Bratislava, unde a participat în 1991 la Congresul de științe pre- și protoistorice) sau în revistele în care și-a publicat studiile, obiectul arheologic prindea viață — triumfa, aș putea spune; el, care, în iubirea-i pătimașă, simțea mereu chemarea terenului — n-a avut niciodată vacanțe sau concedii, ci numai campanii —, el a fost dintre aceia care, studiind obiectul, căutau să afle cit mai multe despre oamenii care îl vor fi minuit. De aceea nimic din științele omului nu putea să-i fie străin: de la arheologie la antropologie, de la istorie la sociologie, de la istoria religiilor la etnologie. Lucrările sale — o foarte mică parte din ceea ce avea pregătit să ne dăruiască — stau cheazășie pentru varietatea preocupărilor lui Mihai Simon.

Astfel, încă din articolul scris în timpul anilor de studiu cu privire la faza Hirșova a culturii Gumelnița, Mihai Simon a argumentat pe baza observațiilor din așezări din Muntenia, Dobrogea și Bulgaria că nivelul stabilit în *tell*-ul neo-eneolitic de la Hirșova între ultima fază Boian (V) și primul nivel Gumelnița (I) aparține culturii Gumelnița. Tot culturii Gumelnița, ca o variantă „pontică” a acesteia, îi va atribui Mihai Simon ulterior și aspectul cultural Varna, definit de Henrietta Todorova. O altă contribuție propune ca originea aspectului cultural Stoicani-Aldeni să fie pusă pe seama „contactului dintre comunitățile Gumelnița A₁ și Precucuteni III, rezultînd un aspect de sinteză al cărui început se poate plasa la mijlocul fazei Gumelnița A₁”. Același interes pentru cronologie și sincronisme îl vădește Mihai Simon și în studiul închinat așezării Sălcuța de pe Ostrovul Corbului, care „prin cele două etape ale sale, completează evoluția culturii Sălcuța, făcînd nemijlocit legătura cu Sălcuța IV — Herculane — Cheile Turzii”.

Alte studii, rămase, din nefericire, sub o formă preliminară, sînt consacrate aspectelor de rit și ritual și simbolistici culturilor neo-eneolitice. Un amplu studiu dedicat motivisticii ornamentale în aria culturii Gumelnița — adevărată lucrare de maturitate a lui Mihai Simon — a rămas pe masa sa de lucru, ca, de altfel, și un imens material documentar ce urma într-o bună zi să se constituie într-un repertoriu arheologic al județului Călărași, ca și lucrarea de doctorat *in nuce*, ca și eșafodajul monografiei cercetărilor de la Șeinou și Măriuța, ca și schița unui amplu codice standardizat al formelor de vase preistorice, ca și multe altele ...

Știu de toate acestea nu numai din comunicările științifice ale mult prea de timpuriu dispărutului iubit prieten. Știu mai ales din discuțiile pe care le purta mereu cu noi, cei care l-am îndrăgit și apreciat. El privea mereu în viitor și ne împărtășea toate gîndurile sale. Fire deschisă și veselă, el era bunătatea întruchipată — în primul rînd pentru soția sa, distinsă cercetătoare în domeniul chimiei, și cele două fiice, eleve, dar și pentru toți ceilalți din jur.

Nimeni, niciodată, nu a bătut la ușa cabinetului său de lucru fără ca ea să nu i se fi deschis. Doar soarta nedreaptă a vrut ca acum să nu mai răspundă acolo nimeni.

ALEXANDRU AVRAM

BIBLIOGRAFIE

1. *Cu privire la noțiunea de „faza Hirșonă” a culturii Gumelnița*, SCIVA, 30, 1979, 3, p. 359–365.
2. *Cu privire la relația dintre „cultura” Varna și cultura Gumelnița*, SCIVA, 31, 1983, 4, p. 305–319.
3. *Unele probleme ale aspectului cultural Stoicani-Aldeni*, SCIVA, 37, 1986, 1, p. 5–28.
4. *Un fenomen de unitate în ceramica geto-dacică: originea și evoluția ceștilor cu două toarte*, Symposia Thracologica, 5, 1987, p. 130.
5. *Reprezentarea simbolică a piciorului uman în aria culturii Gumelnița*, Cultură și civilizație la Dunărea de Jos, 3–4, 1987, p. 29–34 (în colaborare cu Done Șerbănescu).
6. *Așezarea sălcușeană de la Ostrovul Corbului, jud. Mehedinți*, SCIVA, 40, 1989, 2, p. 107–145.
7. *Inmormintări rituale de cîini din așezarea daco-romană de la Ostrovul Corbului*, Symposia Thracologica, 7, 1989, p. 405–406.
8. *Despre trei topoare de piatră din epoca bronzului*, Symposia Thracologica, 8, 1990, p. 105–106 (în colaborare cu Mircea Munteanu).
9. *Importurile Stoicani-Aldeni din așezarea gumelnișeană de la Măriuța, jud. Călărași*, Cultură și civilizație la Dunărea de Jos, 5–6, 1992 (sub tipar).

